

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/persp_glob_dev-2017-en

נקודות מבט על התפתחות גלובלית 2017 הגירה בינלאומית בעולם משתנה

תקציר בעברית

פיתוח כלכלי גלובלי מאיץ את ההגירה

ב-2015, כ-243 מיליוני אנשים, שהינם כ-3.3% מאוכלוסיית העולם, חיו מחוץ לגבולות מולדתם. זאת בהשוואה ל-2.7% מאוכלוסיית העולם ב-1995. מעבר הפעילות הכלכלית הגלובלית לעבר מדינות מתפתחות (מדינות בעלות הכנסה נמוכה ובינונית) בשני העשורים האחרונים לא הוביל לשינוי מקביל בהגירה אל עבר מדינות אלה. דוח זה משתמש בסיווג תלת-כיווני של מדינות כדי לבחון את ההשפעה של השינויים בעושר על ההגירה, ומראה כי מהגרים יותר נמשכים דווקא למדינות מסורתיות, בעלות הכנסה גבוהה. בין השנים 1995 - 2015, שיעור המהגרים שהגיעו למדינות אלה גדל ב-13 נקודות אחוז והגיע עד כדי שני שלישים מהסך הכל העולמי. יתרה מכך, ההתפתחות הכלכלית שנרשמה במדינות המתפתחות האיצה את ההגירה הבינלאומית, שכן לאנשים רבים יותר יש את המשאבים הפיננסיים הנחוצים כדי להגר.

אנשים נמשכים ליעדים אלה לא רק בזכות הכנסות גבוהות יותר אלא גם בזכות רמות רווחה גבוהות יותר. למרות ההתקדמות שנרשמה במדינות מתפתחות רבות, פער ההכנסות מול המדינות בעלות ההכנסה הגבוהה מוסיף לגדול וההבדלים ברווחה נותרים גדולים. גם נוכחותן של רשתות מהגרים (משפחה, חברים וקהילה) שכבר חיים במדינות היעד המסורתיות עוזרת להפחית את עלויות ההגירה, ובכך מחזקת את ריכוז המהגרים ביעדים מועדפים בודדים.

הגירה מושפעת גם מקווי מדיניות ציבורית. בנוסף לקווי מדיניות בנושא הגירה, מגוון רחב של קווי מדיניות משפיעים על זרמי ההגירה ודפוסייה בדרכים רבות ולרוב מורכבות. הבנתם חשובה ומסייעת למדינות היעד ולמדינות המקור כאחד, וגם למהגרים עצמם, למקסם את התועלות ולמזער את העלויות הנובעים מההגירה.

אף כי מרבית המהגרים הבינלאומיים מהגרים מרצונם, חלקם נאלצים להגר בעקבות עימותים חמושים או אלימות. עד סוף 2015, הסתכם מספר הפליטים ב-16.1 מיליון. בניגוד למהגרים בינלאומיים אחרים, מרבית הפליטים - 87% - ממוקמים במדינות מתפתחות.

הפיכת ההגירה למנוע פיתוח

הגירה בינלאומית היא הזדמנות עבור מדינות המקור והיעד, וגם עבור המהגרים עצמם. עם זאת, טרם מומשו במלואן התועלות הנובעות מהגירה ויש לעשות יותר כדי לקצור את הרווחים הנובעים מעולם שמצוי יותר ויותר בתנועה. במצב שבו השואפים להגר רבים יותר מאלה שבפועל יכולים להגר, נחוצה גישה משולשת כדי להבטיח שההגירה תהיה מנוע של פיתוח.

החוד הראשון: תכנון קווי מדיניות שמשלבים את ממד הפיתוח

הגירה אינה תנאי מוקדם לפיתוח, אך יש ביכולתה לתרום תרומה משמעותית לפיתוחן של מדינות המקור והיעד כאחד. קובעי המדיניות צריכים לתכנן קווי מדיניות ואסטרטגיות פיתוח שימזערו את העלויות הנובעות מניידות אנושית וימקסמו את תועלתיה.

במדינות המקור, יעדי המדיניות כוללים הפחתת עלויות התשלומים ותיעולם לעבר השקעות פרודוקטיביות, הבאת הפזורה למיזמי התפתחות, משיכה בחזרה של המהגרים שהיגרו ושילובם מחדש, ומתן תמיכה למשפחות שנותרות

מאחור. מדינות המודאגות משיעורי הגירה גבוהים, צריכות להכפיל את מאמציהן לשפר את התנאים מבית, ובמיוחד עליהן ליצור מקומות עבודה הגונים ולשפר את הרווחה.

במדינות שמקבלות את המהגרים, האמצעים שיש לנקוט כוללים שיפור שוק העבודה, הקטנת ממדיו של הסקטור הבלתי פורמלי, הרחבת הבסיס הפיסקלי, וחיזוק השוקים הפיננסיים כדי למקסם את התועלות הכלכליות הנובעות מהגירה, קידום אינטגרציה ולכידות חברתית על ידי אספקת לימודי שפה, חינוך והטבות בריאות למהגרים, הגנה על זכויות המהגרים ללא קשר לסטטוס שלהם כמהגרים ותכנון אסטרטגיות תקשורת כדי לשנות את עמדת הציבור כלפי הגירה.

קובעי המדיניות בכל המגזרים צריכים גם לתת דעתם טוב יותר לקשרי הגומלין הקיימים בין מדיניות הגירה וקווי מדיניות ציבורית אחרים על ידי שילוב ההגירה לתוך אסטרטגיות הפיתוח שלהם.

החוד השני: טיפוח קוהרנטיות מוסדית ומדינית

קובעי המדיניות צריכים לשים להם למטרה לקדם תיאום טוב יותר של מיזמים ציבוריים כדי לשפר את תרומתה של ההגירה לפיתוח. קוהרנטיות טובה יותר של קווי המדיניות יכולה לסייע לאזן תמורות מדיניות באופן שיהיה רגיש לצרכיהם ולרווחתם של בעלי העניין, ובמיוחד של המהגרים.

השגת קוהרנטיות מדיניות ומוסדית ברמה המקומית דורשת אימוץ מנגנונים שיסייעו לתיאום בתוך הממשלה ויעודדו מיזמים מקומיים מאחר שלרוב, הרשויות המקומיות הן שנמצאות בחזית של ניהול המיזמים, ויקדמו התייעצויות ושותפויות עם גורמים לא ממשלתיים בעלי עניין בהגירה ובפיתוח.

קווי מדיניות במדינה אחת משפיעים גם על מדינות אחרות. לדוגמה, הגנה על הסחר במדינות בעלות הכנסות גבוהות, במיוחד במגזרי החקלאות והטקסטיל, מהווה מחסום לפיתוח של מדינות בעלות שכר נמוך ולכן תורמת בעקיפין להגברת לחצי ההגירה ממדינות מתפתחות. לפיכך, כדי שיהיו להם קווי מדיניות קוהרנטיים יותר, קובעי המדיניות צריכים לתת דעתם לתמורות אלה.

החוד השלישי: חיזוק שיתוף פעולה בינלאומי

הקהילה הבינלאומית צריכה לחזק את מנגנוני שיתוף הפעולה כדי לתת מענה לאתגרי ההגירה המשותפים בהווה ובעתיד.

הסכמים דו-צדדיים יכולים לשפר את התועלות הנובעות מהגירה ואת יעילותה. דוגמאות לכך הן הסכמי אשורות שנועדו להתאים את מספר האשורות למצב המשתנה בשתי המדינות, הסכמים הדדיים להכרה הדדית במיומנויות והסמכות, שותפויות לפיתוח מיומנויות וניידות פנסיה.

כדי לעודד ניידות אזורית, מדינות יכולות לכלול בהסכמי הסחר האזוריים שלהן ניידות חופשית, ולשכות תעסוקה אזוריות יכולות לספק לעובדים מידע על משרות פנויות במדינות אחרות.

ההסדרה הגלובלית של ההגירה הבינלאומית מוגבלת כיום. הכללת מטרות הקשורות להגירה ביעדי הפיתוח בר קיימה צריכה לקבוע מחויבויות שיהיו נתונים לפיקוח רב-צדדי, אזורי וארצי. ההסכם הגלובלי בנושא פליטים וההסכם הגלובלי בנושא הגירה בטוחה, מסודרת וקבועה שאימוצם מתוכנן ל-2018 יהיו תוספות ברוכות לארכיטקטורת ההסדרה הגלובלית.

מתן מענה למשברי הפליטים דורש סולידריות בינלאומית רבה יותר. מדינות בעלות הכנסות גבוהות צריכות לעזור למדינות שמארחות את הפליטים באמצעות הגדלת המימון, פיתוח הסכמי יישוב מחדש והגברת אפשרות הגישה של הפליטים לנתיבים חלופיים (לדוגמה הגירה לשם עבודה, אשורות סטודנטים).

הגירה היא ממד חשוב של הגלובליזציה, וחשיבותה בעתיד צפויה לגדול. דרושים נתונים טובים יותר, מחקרים נוספים ופעולות מדיניות מבוססות ראיות. על הקהילה הבינלאומית למצוא פתרונות ברי קיימה שיתנו מענה לאתגרים עתידיים של עולם נייד יותר ויותר ויאפשרו לפתור מצבים שגורמים להגברת זרמי ההגירה של אנשים מיואשים שמבקשים להימלט ממלחמות. נדרשת עשייה רבה יותר כדי לטפח פיתוח בר קיימה ולרתום אליו את תרומתיה של ההגירה.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2016), *Perspectives on Global Development 2017: International Migration in a Shifting World*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2017-en